

Luchtkwaliteit en thermische omgeving voor leghennen in alternatieve huisvestingsystemen

Probleem

Een onaangepaste luchtkwaliteit en ontoereikende warmteregeling (extreme koude of hitte) in de leghennenstal kan een effect hebben op het welzijn van de hennen (bv. ziekte, sterfte en stress) en hun productiviteit.

Oplossing

De ISA Management Guide beveelt in de leghennenstal een luchtverversing van minimum 0,7 m³/u/kg levend gewicht aan en een temperatuurbereik tussen 18 en 22 °C.

Voordelen

Aanvoeren van schone en verse lucht en een geschikt temperatuurbereik kan de ontwikkeling van problemen voorkomen zoals ziektes, slechte strooiselkwaliteit, slechte leghennengezondheid en een daling in de eiproductie.

Praktische aanbevelingen

De ISA Management Guide geeft het advies om voldoende ventilatie in de leghennenstal te voorzien: **verse lucht en een minimale luchtverversingsgraad van 0,7 m³/u/kg levend vogelgewicht**. In de koudere seizoenen moet de temperatuur in de leghennenstal worden aangepast (voorverwarmen) aan de temperatuur in de opfokstal voordat de hennen worden overgebracht.

Bijkomend moet er extra aandacht worden besteed aan: het verwijderen van overtollig vocht (wat de strooiselkwaliteit en gezondheid van de hennen kan verbeteren), verwijderen van stof uit de atmosfeer in de stal (preventief tegen ziektes), behouden van voldoende zuurstoftoevoer en het verwijderen van schadelijke gassen (zoals NH₃).

Voorts wordt in de ISA Management Guide aanbevolen de **staltemperatuur tussen 18 en 22 °C** te houden. In een te warme of koude omgeving zullen de hennen energie moeten besteden aan thermoregulatie en minder aan eiproductie.

TOEPASBAARHEID

Thema

Veehouderij

Sleutelwoorden

Leghennen, luchtkwaliteit, thermische omgeving (warmte of koude)

Context

Transitie naar en toepassen van kooivrije huisvestingsystemen voor leghennen

Duurtijd

Volledige jaar, seizoenale variatie

Benodigde tijd

Afhankelijk van de bedrijfssituatie, na een correcte vaststelling: onmiddellijk

Periode van impact

Afhankelijk van de toomgrootte en stalomvang

Uitrusting

Luchtventilatie, thermische apparatuur

Beste in

Alle niet-kooi huisvestingsystemen voor leghennen: scharrel, vrije uitloop en biologische productie

Doelgroep

Leghennenhouders en adviseurs

Het ondernemen van actie is sterk aanbevolen indien temperatuur gerelateerde gedragsveranderingen optreden:

- **Voederopname:** lagere temperaturen kunnen de voederopname van de hennen doen toenemen als gevolg van een grotere onderhoudsbehoefte. Bij hogere temperaturen kunnen de hennen minder voer opnemen.
- Bij koude kunnen hennen hun **veren opzetten** om warmte vast te houden en/of (in extreme omstandigheden) gaan **rillen** om zich warm te houden.
- Bij hoge temperaturen zullen hennen hun **ademhaling versnellen en verdiepen (hijgen) en hun vleugels van het lichaam weg houden** om de evaporatie te verhogen (Figuur 1). Hierbij is het mogelijk dat hennen **koelte zullen opzoeken** (bv. schaduw, koele plaatsen en oppervlakten).



Figuur 1: Leghen tracht zich af te koelen door te hijgen (open bek, snel en zwaar ademen) en het weghouden van de vleugels van het lichaam. (Bron: ILVO)

Toepasbaarheid op het bedrijf

Systeem benadering

- Luchtkwaliteit en warmteregeling kunnen direct op het bedrijf worden toegepast zodra de benodigde apparatuur en uitrusting aanwezig is. Consultatie met een expert wordt aangeraden voor de meest optimale toepassing en resultaten.
- Voorzie de stal van een goede isolatie. Bij incidentele extreme hitte kan het dak van de stal worden natgespoten.

Evaluatie

- Gebaseerd op visuele kenmerken (bv. gedrag van de hennen) en meetbare parameters (luchtkwaliteit, temperatuur, voeder- en wateropname, eiproductie,...).

Verdere informatie

Referenties naar literatuur

ISA management gids: alternatieve productiesystemen (EN): <https://cpif.org/wp-content/uploads/2014/04/ISA-Alternative-Productions-Management-Guide-copy.pdf>

Over deze praktische samenvatting en Best Practice Hens

Uitgevers:

ILVO, Scheldeweg 68, 9090 Melle,
België, tel:+32 9 272 25 00,
ilvo@ilvo.vlaanderen.be

Auteurs: Liesbeth Van Damme, Karolien Langendries & Frank Tuytens

Editors: Mariana Y. R. Couto, Ángela Morell Pérez, Mona F. Giersberg & T. Bas Rodenburg

Project coördinator: Prof. T. Bas Rodenburg, Universiteit Utrecht (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Om eiproductie in niet-kooi systemen te ondersteunen en om het dierenwelzijn te verbeteren zal een consortium van 7 Europese partners enkele 'Beste Praktijken' opstellen omtrent eiproductie in niet-kooi systemen. Dit gebeurt in het kader van een pilotproject, gefinancierd door de Europese Commissie DG Santé. Deze 'Beste Praktijken' zullen praktische informatie aanbieden aan leghennenhouders om hen te stimuleren in de overgang van kooisystemen naar niet-kooisystemen.

Project website: www.bestpracticehens.eu/

Sociale media: Facebook en LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens) © 2022